

GES voegt nieuw kengetal 'verwantschap' toe aan fokwaardeschatting

Eiwit dé trend na 2015

Stichting GES organiseerde in Wezep een bijeenkomst voor veehouders over de rol van de fokkerij in het quotumloze tijdperk. Aan bod kwamen onder andere de melkwaardering na 2015, het fokken op de gewenste melksamenstelling en het fenomeen inteelt in de holsteinpopulatie.

tekst **Jorieke van Cappellen**

Voor de tweede keer organiseerde de Stichting Genetische Evaluatie Stieren (GES) een speciale GES-dag voor melkveehouders in Nederland en Vlaanderen. Gezien de volle zaal hadden veel geïnteresseerden gehoor gegeven aan de uitnodiging.

Het centrale thema in Wezep was 'Melkveehouderij zonder quotum'. Gastspreker Ronald Luijckx, manager keteninnovatie bij FrieslandCampina, ging in op de vraag hoe de zuivelketen melk gaat waarderen in het quotumloze tijdperk. Volgens Luijckx gaat de zuivelindustrie toe naar een meer marktgerichte productie. 'Anders dan het huidige model van kilogrammen melk met goede percentages vet en eiwit, gaat het eindproduct bepalen welke melkcomponenten specifiek nodig zijn.' Luijckx noemde als voorbeeld de merkmelk van FrieslandCampina met een hoger percentage onverzadigde vetten, dat het zuivelbedrijf enige tijd op de markt bracht.

Het vetgehalte wordt volgens Luijckx van ondergeschikt belang in het nieuwe 'marktmodel'. 'De consument wil geen vet. Melk met een hoog eiwitgehalte wordt de komende trend voor hoogwaardige zuivelproducten.'

Het nieuwe model vraagt ook om een andere waardering van melk. 'Het is denkbaar dat binnen FrieslandCampina aparte melkstromen binnen-

Ronald Luijckx:
'Het eindproduct gaat bepalen welke melkcomponenten nodig zijn'

komen en dat er dus ook verschillen zijn in uitbetaling.' In een nieuw uitbetalingssysteem zal FrieslandCampina ook de vaste negatieve grondprijs ter discussie stellen.

Efficiëntere eiwitten

Onderzoeker Henk Bovenhuis van Wageningen Universiteit ging in op de mogelijkheden van fokkerij in het sturen op de gewenste melksamenstelling. Daarvoor gebruikte Bovenhuis gegevens uit het omvangrijke Milk Genomics Project, waarin van 2000 koeien de melksamenstelling werd geanalyseerd. 'Tussen koeien is de variatie in samenstelling van het

Henk Bovenhuis:
'Tussen koeien zit veel variatie in de samenstelling van melkvet en -eiwit'

melkvet en -eiwit groot', stelde Bovenhuis. 'De ene koe heeft een hoger aandeel onverzadigde vetzuren in het melkvet of produceert meer van bepaalde eiwitten.' Fokken op een andere samenstelling van melkcomponenten is door de hoge erfelijkheidsgraad mogelijk en ook waardevol. 'Bepaalde caseïne-eiwitten zorgen voor een kortere stremtijd en er zijn eiwitten die melk efficiënter omzetten in kaas.'

De genetische vooruitgang is nog moeilijk te voorspellen. 'We weten nog weinig van de genetische correlatie tussen verschillende melkcomponenten. Bovendien moeten

de analyses van de melksamenstelling op grote schaal nog toepasbaar worden voor gebruik in de praktijk.'

Kengetalendiscussie

Via workshops werd ingegaan op actuele ontwikkelingen in de fokkerij. Piter Bijma, onderzoeker bij de leerstoelgroep Fokkerij en Genetica van Wageningen Universiteit, ging in op het thema 'verwantschap en inteelt'. Hierin liep Bijma vooruit op de publicatie van het nieuwe kengetal 'verwantschap van stieren', dat GES vanaf april 2012 gaat publiceren. Het kengetal toont de verwantschap van stieren aan ten opzichte van de populatie.

'Veel inteelt binnen een populatie zorgt voor minder vitale dieren. Maar inteelt zorgt niet per se voor minder genetische spreiding omdat je een ingeteeld dier weer paart met een dier met andere genetica.' Het aanwezige publiek was het erover eens dat het nieuwe kengetal met name van belang is voor fokkerijorganisaties, om al te grote verwantschap van stieren te voorkomen. Voor de veehouder is het vooral van belang kritisch te kijken naar de individuele paring om inteelt te voorkomen.

Gerben de Jong, hoofd Animal Evaluation Unit van CRV, leidde een workshop over het kengetal levensduur. Volgens de aanwezigen is de interpretatie van het kengetal niet altijd gemakkelijk. De betrouwbaarheid is laag, omdat het lang duurt voordat er directe gegevens beschikbaar zijn. De aanwezigen pleitten wel voor het blijven publiceren van het kengetal. Het goed informeren van de veehouder door het GES is daarbij van belang. |